

Відповіді

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на рекомендації проєкту експертного висновку галузевої експертної ради
за результатами акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми

58989 «Транскордонне природоохоронне співробітництво»

рівень вищої освіти: **магістр**,
спеціальність: **106 «Географія»**

Вдячні галузевій експертній раді за оцінку, висновки, відзначені сильні сторони та запропоновані рекомендації щодо удосконалення ОНП «Транскордонне природоохоронне співробітництво». Рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОНП та її подальшому вдосконаленню у відповідності до цілей ОНП. Водночас, ми не повністю погоджуємося із певними рекомендаціями, які зроблені в проєкті експертного висновку галузевої експертної ради за результатами експертизи ОП, і надаємо коментарі які просимо взяти до уваги при затвердженні остаточного висновку.

Критерій	Проєкт експертного висновку ГЕР	Відповіді КНУ імені Тараса Шевченка
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В. Рекомендації 1. При перегляді ОНП чітко зазначити ключові унікальні особливості програми, які відрізняють її від інших в спеціальності 106 Географія за другим рівнем ВО.	1. Нам не зовсім зрозуміла ця рекомендація, оскільки ключові унікальні особливості програми, які відрізняють її від інших в спеціальності 106 Географія за другим рівнем ВО є чітко визначеними (відображені при визначенні мети та інтегральної компетентності, в складі та змісті освітніх компонентів, унікальних програмних результатах – ПР16, ПР17). Можливо ця рекомендація пов'язана із тим, що наразі зі структури відомостей самооцінки вилучено пункт про унікальність. Опис унікальності є в пункті про сильні та слабкі сторони ОП (11 розділ), де нами зазначається що ОНП є унікальною з: 1) підготовки професіоналів транскордонного природоохоронного співробітництва, здатних діяти в зв'язку з Цілями сталого розвитку, Планом відновлення України, Європейським зеленим курсом, зокрема, й через залучення інвестицій та управління транскордонними природоохоронними проєктами за програмами ЄС LIFE, INTERREG EUROPE та ін.; 2) можливості апробації знань, вмінь, навичок на базі Центру сталих рішень GreenLabsKNU та кафедральної лабораторії екології ландшафту. Робоча група системно працює над питаннями унікальності ОНП в зв'язку з запитами стейкхолдерів (витяги з протоколів засідань кафедри та протоколи засідань робочої групи), нормативно-правовими засадами природоохоронної діяльності, екополітичними пріоритетами України.

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповіді КНУ імені Тараса Шевченка
	2. Запровадити систематичний моніторинг потреб роботодавців (регулярні опитування, зустрічі) для визначення актуальних потреб ринку праці з метою подальшого врахування їх в ОНП.	Плануємо продовжувати таку роботу, зокрема через актуалізацію освітніх компетентностей та програмних результатів, склад та зміст освітніх компонентів. 2. Із рекомендацією “запровадити систематичний моніторинг потреб роботодавців” важко погодитись, оскільки . такий моніторинг є на ОП. Про це свідчать надані ЕК документальні підтвердження систематичної взаємодії з роботодавцями, в тому числі й з питань моніторингу потреб. Такими документами є: 1) меморандуми про співпрацю. 3 грудня 2022 р. по 2024 р. нових меморандумів, укладених КНУ імені Тараса Шевченка з роботодавцями за ініціативи кафедри та гаранта програми є 13 (були надані ЕК для ознайомлення); протоколи засідань робочої групи та витяги з протоколів засідань кафедри з питань взаємодії з роботодавцями (скан-копії були надані ЕК для ознайомлення). Мабуть більш доцільним було б формулювання «продовжити систематичний моніторинг потреб роботодавців...», і ця рекомендація відповідає нашим планам постійного уточнення актуальних потреб ринку праці з метою їх врахування на програмі.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В. Рекомендації 1. Гаранту ОП у наступному навчальному році забезпечити проходження практик на підприємства, що відбивають особливості спеціальності та ОНП.	1. Дякуємо за рекомендацію. Гарант ОП з робочою групою ОП та кафедрою проводить системну роботу з питання забезпечення проходження виробничих практик на підприємствах. Зміст практики кожного здобувача освіти тісно корелює з предметною складовою ОНП та обговорюється на етапі вибору підприємства для практики. Для здобувачів освіти пропонується рекомендований перелік баз практик, що оприлюднюється на сайті кафедри в розділі “практична підготовка” (https://physgeo.knu.ua/education/practice/vocational_training.html) Здобувач освіти може сам відшукати собі місце практики, яке максимально відповідає його уявленням про майбутню професійну діяльність (в цьому випадку ми маємо додаткове підтвердження здатності здобувача до виконання завдань з високим рівнем самостійності).

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповіді КНУ імені Тараса Шевченка
		Гарант програми не може перешкоджати такому вибору, він може лише зосередити увагу здобувача на можливій предметній складовій (об'єктній, суб'єктній, методичній) і необхідності досягнення під час практики визначених у ОНП результатів навчання. І гарант, і керівники практики консультують здобувачів з предметної складової різних баз практик. Як правило, НПП та здобувачі знаходять консенсус з питань предмету практик та обраних підприємств. З урахуванням таких консультацій - виробничі практики є органічними базами практичної апробації результатів аудиторного навчання. Плануємо продовжити діяльність з акцентуації на предметній складовій при виборі баз проходження виробничих практик.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В. Рекомендації 1. ЕГ пропонує створити спрощену версію Правил для вступників та покращити навігацію по документу (наприклад, через інтерактивний зміст на сайті).	1. З цією рекомендацією важко погодитись. Дійсно, спрощена версія Правил для вступників та покращення навігації по документу (наприклад, через інтерактивний зміст на сайті), - це може бути прийнятним для комфортного користування, але Оскільки Правила є юридичним документом, то будь-яке спрощення може стати причиною виникнення непорозумінь, втрати здобувачем можливості для вступу і підставою для позовів проти Університету. Здобувач, гортаючи весь документ, проглядає його зміст більш-менш повною мірою. Перехід одразу до змісту за інтересом – позбавляє можливості повного перегляду важливого документу та зменшує ймовірну увагу здобувача до важливих деталей. Не погоджуємось з пропозицією “створити спрощену версію Правил для вступників”, однак плануємо продовжувати роботу над їх детальним та зрозумілим представленням.
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В. Рекомендації 1. Відділу міжнародних зв'язків протягом 2025-2026 н.р. провести ряд заходів, спрямованих на активізацію здобувачів освіти в академічних обмінах, інтенсивніше поширювати інформацію на сайті університету, деканату,	1. Дякує за рекомендацію. Університетом розроблено та затверджено всі необхідні нормативні та роз'яснювальні документи, що визначають практику академічної мобільності. Зокрема це Положенням про організацію освітнього процесу у (зокрема Розділ 7 та Розділ 11), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Зазначені документи знаходяться у відкритому доступі, що забезпечує доступність процедур для

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповіді КНУ імені Тараса Шевченка
	кафедри, у соцмережах, провести круглий стіл та інші заходи для збільшення кількості учасників академічної кредитної мобільності. 2. Продовжувати практику залучення закордонних лекторів (у тому числі й у дистанційному режимі) для проведення фахових та загальноосвітніх занять у межах ОК ОНП.	учасників освітнього процесу. Кафедра регулярно інформує здобувачів з такими пропозиціями на своїх ресурсах (група студентів кафедри в соцмережах, кураторські години). Здобувачі обізнані з питань таких можливостей. За час дії ОНП практики застосування вищевказаних правил не було. Зазначаємо про те, що загалом по ЗВО України значно зменшилася кількість здобувачів, що користаються програмою академічної мобільності. Вбачаємо причиною такого стану речей не ваду роботи на ОП, а військові дії та їх наслідки. 2. ОП характеризується високим рівнем інтернаціоналізації. Це викладання значної кількості ОК англійською мовою, залучення закордонних лекторів (у тому числі й у дистанційному режимі) для проведення фахових та загальноосвітніх занять у межах ОК ОНП. Плануємо, а за участі відділу академічної мобільності, продовжувати практику інформування здобувачів з питань можливостей навчання, зокрема, активізації здобувачів освіти в академічних обмінах та інтернаціоналізації ОП.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В. Рекомендації 1. Керівникам навчально-методичного відділу, відділу забезпечення якості вищої освіти та іншим допоміжним підрозділам рекомендовано покращити рівень поінформованості студентів шляхом розробки у 2025-2026 н.р. «Довідника (Путівника) студента», який всебічно буде слугувати порадином студентам у навчальній, науковій, просвітницькій діяльності та міститиме систематизовану інформацію про унікальні додаткові можливості для студентів (державні і недержавні стипендійні програми, програми мобільності, саморозвиток студентів, дозвілля, спорт,	1. Гарант, робоча група, кафедра на регулярній основі інформує здобувачів про можливості навчання за ОП, - при зустрічах, в соцмережах, на кафедральному сайті в підрозділі “навчання”. Плануємо продовжувати та підсилювати інформаційну взаємодію з питань можливостей для здобувачів. 2. Проведення просвітницької діяльності щодо прав здобувачів на ОНП, у разі виникнення конфліктних ситуацій, а також алгоритму їх дій здійснюється на регулярній основі. Кафедра та факультет є активними в цих питаннях. Для консультування з різних можливих конфліктних ситуацій та сприяння їх вирішенню з академічними групами працюють куратори, комунікують гаранті, завідувачі кафедр, деканат. Куратори регулярно роз'яснюють про права, можливості та нормативно-правові документи забезпечення якості освітнього процесу. Кожен здобувач на ОП знайомий зі змістом Положення про організацію освітнього процесу, Етичним кодексом та знає про механізми та алгоритм дій в

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповіді КНУ імені Тараса Шевченка
	корпоративні та соціальні проекти тощо). 2. Проводити просвітницьку діяльність щодо прав здобувачів у разі виникнення конфліктних ситуацій, а також алгоритму їх дій, розширити коло заходів з популяризації принципів академічної доброчесності різними формами та заходами (на сайті НДЧ, на факультетській та кафедральних сторінках у соцмережах, проведення тренінгів тощо).	неоднозначних ситуаціях. На сайті факультету та університету є телефони та скриньки довіри. Детальні роз'яснення НПП про контрольні заходи та академічну доброчесність сприяють відсутності конфліктних ситуацій на ОП. Це позитивно характеризує програму. Плануємо продовжувати та підсилювати практику взаємодій з питань прав здобувачів у разі виникнення конфліктних ситуацій, а також алгоритму їх дій, розширювати коло заходів з популяризації принципів академічної доброчесності різними формами та заходами.
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень А. Рекомендації відсутні	
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В. Рекомендації 1. Розглянути впровадження у 2025-2026 н.р. системи електронного розкладу та електронних журналів. 2. Розширити цифрові ресурси університету задля створення єдиного освітнього порталу з інтеграцією відеолекцій, електронних навчальних матеріалів, допоміжних матеріалів тощо.	1. Стосовно системи електронного розкладу та електронних журналів. Вважаємо достатньою для інформування студентів та НПП інформаційну систему КНУ імені Тараса Шевченка «Triton», що забезпечує можливість інформування з питань розкладу та індивідуального інформування студентів про підсумковий контроль, а НПП про стан індивідуального навантаження, його динаміку, силабуси дисциплін. 2. Електронні навчальні та допоміжні матеріали опубліковано на сайті факультету, кафедри Питання оприлюднення відеолекцій є суперечливим. НПП на лекціях пропонують для розгляду власні результати досліджень, які можуть бути на момент проведення лекцій не опублікованими, а відтак їх авторське право – не захищеним. Університет розробив і затвердив концепцію відкритих освітніх та наукових ресурсів (https://senate.knu.ua/?p=2830) і працює над її втіленням. Плануємо продовжувати практику оприлюднення розкладу, інформування з підсумкового контролю, популяризації навчальних та допоміжних матеріалів.
Критерій 8. Внутрішнє забезпеченн	Рівень В. Рекомендації 1. У 2025-2026 навчальному році поліпшити рівень залученості кафедри та факультету до	1. Кафедра й факультет системно працюють з питань процедур обрання баз практик та тематик кваліфікаційних робіт. Вважаємо важливим зміст та предметність діяльності з практик (про це йшлося в

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповіді КНУ імені Тараса Шевченка
я якості освітньої програми	процедур обрання баз практик та тематик кваліфікаційних робіт.	коментарях до критерію 2) та написання кваліфікаційної роботи магістра. В 2025 році на ОНП вперше відбудеться захист кваліфікаційних робіт магістра. Скореговані кафедрою теми кваліфікаційних робіт магістра (протокол засідання кафедри №8 від 14.02.2025) оприлюднено на сайті факультету. Вони повною мірою відповідають предметній області ОНП. Рекомендація є безумовно прийнятною - адже поліпшення рівня залученості кафедри та факультету до процедур обрання баз практик і тематик кваліфікаційних робіт має бути континуальним та не обмежуватись 2025-2026 навчальним роком.
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В. Рекомендації 1. Гаранту ОНП оприлюднювати порівняльну таблицю з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проекту ОНП. Гаранту ОНП рекомендуємо під час затвердження нової редакції ОП зазначати дати написання рецензій під час їх оприлюднення на сайті ЗВО.	1. Вважаємо що форма представлення результатів зауважень та пропозицій, що надходили під час обговорень проекту ОП не має вирішального значення. Головним нашим документом, що фіксує таку інформацію за ОП є протоколи засідань. За даною ОП, до прикладу, є протокол засідання проєктної групи № 1 від 25.08.22 в якому зафіксовано результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проекту ОНП. Оприлюднення порівняльної таблиці з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проекту ОНП (чи іншої форми оприлюднення такої інформації) може бути прийнятним, в разі наявного колегіального рішення з процедур за ОП в Університеті. Маємо дати надходження рецензій на кафедру, що фіксуються у відповідному протоколі засідання кафедри. Не заперечуємо про зазначення дат надходження рецензій на кафедру під час їх оприлюднення на сайті ЗВО. Рекомендацію плануємо розглянути, в зв'язку з вищезначеними коментарями.